

ELŐFIZETÉSI ÁRA :

EGÉSZ ÉVRE	16.— K	NEGYED ÉVRE	4.— K
FÉL ÉVRE	8.— K	EGYES SZÁM	—60 K

FŐSZERKESZTŐ :

DR. BISCHITZ BÉLA
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :

BUDAPEST, V. KER., SAS-UTCA 20. SZÁM.
TELEFON 108—00.

HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DJSZABÁS SZERINT

Üzemi jutalék.

(R) Néhány nappal ezelőtt egy estilap azt újságolta, hogy az állami szénbányászatnál alkalmazott műszaki tisztviselők üzemi jutalékát ebben az évben nem folyósítják azért, mert az utolsó üzemi év vesztesége az előző événél tetemesen nagyobb.

Előttünk első pillanatra hihetetlennek látszott ez a hír, s utána járva azt találtuk, hogy senkinek eszéágában sincsen az, hogy kísérletet tegyen az állami szénbányászat műszaki személyzete által eddig élvezett jutalék megvonására.

Minthogy azonban nem lehetetlen, hogy az állami szénbányászat sok jóakarója közül egyszer valakinek csakugyan eszébe jut majd ez az üzemi jutalék megvonásából álló *mentő akció*, úgy hisszük, nem lesz fölösleges itt ezzel a kérdéssel foglalkoznunk.

Nézzük meg méltányos dolog-e az állami szénbányászok üzemi jutalékának a visszatartása és hogy a jutalék megvonása általában célravezető cselekedet-e az üzem szempontjából?

Az üzemi jutalék semmi más alapján véve, mint nyereséményrészesedés. A tőke, hogy tisztviselőit fokozottabb buzgalomra serkentse, kitálalta azt, hogy azoknak az évi tiszta nyereségből bizonyos százalékot ad ajándékképpen, kialakított fizetésükön felül. Tapasztalati tény az ugyanis, hogy egy vállalatnál a tisztviselők szorgalmát, gazdaságosságra való törekvését úgy lehet a legegyszerűbben fokozni és kamatoztatni az üzem érdekében, ha azok az üzem nyereségében részesednek. Normális viszonyok mellett természetes dolog ugyan az, hogy a tisztviselő a vállalat jólétével azonosnak hiszi a maga legjobb boldogulását s ennél fogva ereje megfeszítésével arra törekszik, hogy a vállalkozás mennél fényesebb üzemi eredménnyel járjon, mégis a gyakorlat azt mutatja, hogy a tisztviselők buzgalmának és az üzem érdekébeni erőmegfeszítésüknek igen jó ösztönzője az, hogy minden egyes ki tudja számítani és megkapja a nyereségből a maga számára azt a bizonyos százalékot, amelyért érdemes neki ereje megfeszítésével a vállalat jövedelmezőségére törekednie.

Az üzemi jutalékot lehet úgy is felfogni, hogy a tőke, amidőn évenként összeszámolja a maga nyereségét, ebből a nyereségből egy nagylelkű gesztussal bizonyos részt átenged azoknak a tisztviselőknek is, akik ezért a pénzügyi eredményért törték és emésztették életerejüket.

Akár mint fogjuk is fel a dolgot, elég az hozzá, hogy az üzemi jutalék-rendszer a mi bányászatunkban szokásos. Az egyes vállalatoknál más-más alak-

ban megtaláljuk azt. Egyik helyen mint megtakarítások, a másikon pedig mint nyereségrészesedés címén adott jutalmat. A jutalékot egyes üzemeknél tényleg a nyereség nagysága alapján, az egyes tisztviselők fizetéséhez igazodó kulcs szerint fizetik ki, másikon pedig újév napján zárt ajtók mögött és zárt borítékban adja át az igazgató a *renumerációt*. Az elv mindenütt az, hogy a tisztviselő a nyereségben részesedjék. Ezen az általános elven belül aztán, ahol a részesedés nincsen szabályzatban és százalékok szerint megszabva, a tőkének ezer alkalma van arra, hogy jutalék adásával és annak mennyiségével megjutalmazza vagy megbüntesse tisztviselőit.

Ezek után, az állami szénbányászok jutalékának veszélyeztetéséről lévén szó, nem lesz érdektelen megnézni az állami bányászat és a vele rokonágazatok jutalék-rendszerét.

1. Az 1913. évi költségvetés 144. lapján azt találjuk, hogy az *állami vasgyáraknál* (1. rovat, 4. alrovat) az igazgató és hivatalnokok jutalékára az 1913. évben 402.000 koronát irányoztak elő az 1912. évre megállapított 288.000 koronával szemben. A többletre vonatkozólag az indokolás ezt mondja: „A jutalék a vonatkozó szabályzat értelmében az érdekelt alkalmazottaknak a tényleg elért tiszta jövedelem meghatározott százalékaival lévén biztosítva, a szükséglet a nagyobb összegben előirányzott üzletfelesleg mérvéhez képest emelendő volt.” Itt tehát a jutalék 1913. évre 114.000 koronával növekedett.

2. Az állami kőszénbányászatnál, a költségvetés XVIII. fejezet, 29. cím, 1. rovat és 3. alrovat szerint az igazgató és hivatalnokok jutaléka címen 33.532 korona van beállítva az 1913. évi előirányzatba s ugyanennyit állapítottak meg az 1912. évi költségvetésben.

1. A földgáz, petroleum és káliumsó kutatásnál a 122. lapon, a személyi járandóságok alrovataiban nem találunk jutalék felsorolást, ha azonban a 124. lapra fordítunk a személyi járandóságok 1—7. alrovatainak részletezésénél *jutalékot helyettesítő pótlék* címen 19.500 koronát találunk felvéve. Nagyon természetesen a költségvetés indokolása erről egyszerűen hallgat.

4. A fém- és opálbányászatról szóló XVIII. fejezet 25. címében a jutalék egyáltalán nincs feltüntetve. Köztudomású azonban, hogy az állami fém- és opálbányászatnál a műszaki tisztviselők fizetésüknek megfelelő különböző százalék szerint szintén megkapják a maguk jutalékát. Itt nem akarjuk azt firtatni, hogy hol van ez a jutalék elszámolva, igazságosan vagy igazságtalanul van-e megállapítva az *üzemi* tisztviselők

között, csupán azt a tényt állapítjuk meg, hogy az állami fémányászathoz, amelyre az állam az 1913. évi költségvetés szerint 117.142 koronával többet fog reá költeni az 1912. évben megállapított költségvetési összegnél, vagyis 1913-ban a *tiszta kiadás*, ha az előirányzott bevétel be fog útni, 2,895.073 korona lesz; üzemi tisztviselőinek fizet üzemi pótlékot. A költségvetésből ez nem tűnik ki, de ez nem változtat a nyilván tudott valóságon. Különben tessék felütni az indokolás 71. lapját. A bányagazgatóságokról szóló fejezetnek a kincstári fém- és sóbányászathoz, a fémkohászatnál, a pénzverésnél, fémbeváltásnál és fémjelzésnél alkalmazott 171 műszaki tisztviselő létszámviszonyának rendezése — „a többi ágazatok alá tartozó hasonló minőségű és működési körben levő tisztviselőkkel való egyenlő elbánás elvénél folyólag” — van keresztülve. A 171. lapon levő indokolás második bekezdése elismeri, hogy a fentemlített tisztviselőkre megállapított létszámarány a főiskolai képesítéssel rendelkező tisztviselők csoportjaira általában megállapított létszámarányánál némileg kedvezőtlenebb, ez a hátrány azonban „teljes mérvben ellensúlyozva van azért, hogy az említett személyzet a létszámrendezés előtt élvezett mellékilletményeit (tűzfajárakapja, jutalék) továbbra is csorbitatlanul megkapja.” Ez tehát még a költségvetésben sem hagy kétséget aziránt, hogy a fémányászathoz alkalmazott műszaki tisztviselők is kapnak üzemi jutalékot.

Bányászathoz tehát úgy a magános, mint az állami üzemben a jutalék-rendszer teljesen meghonosodott. Csakhogy amíg a magánvállalatok tényleg csak az üzemi nyereségből és a tisztviselők érdeme szerint adják a jutalékot, addig az állam, legalább eddig, a jutalékadásnál és annak kiosztásánál bizonyos erkölcsi magaslatra emelkedett. Fizetett az *üzemi veszteség*, *el nem költött beruházási előirányzat*, vagy tudjuk is mi, hogy miből üzemi jutalékot és „fölhozta az ő napját a jókra és gonoszokra egyaránt.” Ebből azonban távolról sem szabad azt képzelnünk, hogy az állami műszaki tisztviselőknek még emellett az üzemi jutalék mellett is valami gyöngyölete van. Ugy lehet ezt venni, mintha az állam, mint egy zsigori ember, a rendes fizetés ürügye alatt sajnált volna tisztviselőinek többet adni szolgálatauk fejében s könnyebben esett neki a fizetés két különböző titulus alatt.

Ha a dolog érdemét tekintjük, az üzemi jutalék azokért a fáradalmakért járna, amelyet az állami üzemi, műszaki tisztviselőnek munkája közben el kell szenvednie, amely lelki és testi törődést az irodákban dolgozó más államhivatalnokok hírből is alig ismernek. És ha ez a külön jutalom jogosan megilleti az üzemi, állami műszaki tisztviselőket, miért kell őket akkor kedvezőtlenebb létszámrendezéssel sújtani? Az állam ad üzemi fáradalmakért üzemi jutalékot és ugyanakkor erre a jutalékra hivatkozva, hátrányosabb létszámviszonyokat állapít meg. Hát nem olyan színezete van ennek, mintha

azt, amit jobb kezével nyújt ezeknek a tisztviselőnek az állam, azt bal kezével azonnal el is veszi??

De hogy valaki bennünket félre ne értsen, ki kell jelentenünk, hogy mi nem vagyunk ellene annak, hogy az állam üzemi jutalékot fizessen műszaki tisztviselőinek azoknál a vállalatainál, ahol nem dolgozik nyereséggel. Nem pedig azért, mert azoknak a tisztviselőknél még az üzemi jutalékkal együtt is aránylag olyan csekély jövedelmük van, amely a mai életviszonyok között egy népes család eltartására csak igen keservesen elég. Azután, mint a bányászfoglalkozás ismerői, azon a véleményen vagyunk, hogy az üzemi tisztviselő tényleg magasabb fizetést érdemel azért a sok fáradtságért és bűnhődésért, amelyet az üzem lépten-nyomon kizsárol belőle, amely előbb-utóbb fölemészti életerejét s lefokozza munkaképességét.

Az állami szénbányászathoz alkalmazott műszaki tisztviselők üzemi jutalékának elvonása tehát nem méltányos, nem logikus és célra nem vezető eszköz.

Az állam, amint láttuk, minden akadály nélkül kiutalta a fémányászathoz alkalmazott tisztviselők üzemi jutalékát, pedig amint látjuk, a tiszta deficitét 1913-ra közel 2,900.000 koronára irányozták elő. Most sem esik szó az állami fémányászok jutalékának beszüntetéséről. Az az érv tehát nem logikus, hogy be kell szüntetni az állami szénbányászok üzemi jutalékát, mert az állami szénbányászathoz még nem rentábilis. Ilyen okoskodással már régen be kellett volna szüntetni a fémányászok jutalékát. Aki a bányászathoz csak egy kicsit is konyít, az azonnal belátja, hogy fémányász műszaki tisztviselőnek lenni százszorta nehezebb, idegölőbb, mint meghuzódni boldog nyugalommal valamelyik kincstári fémányamű nyugodalmas fáinak árnyékában. Ezért tehát először is a szénbányászokat sújtani általában a jutalék megvonásával nemcsak hogy nem méltányos, hanem fölöttebb igazságtalan is.

Az állami szénbányászathoz deficitjét aligha lehet a jutalék visszatartásával megsemmisíteni. Ha pedig a jutalék megvonása a tisztviselőkkel szemben büntetés akar lenni a deficitért, akkor az ilyenfajta büntetés igen veszedelmes. Tessék a nem elég agilis tisztviselővel, ha van olyan, másként elbánni, de ne tessék az egész kart általában az üzemi jutalék megvonásával büntetni. Az ilyen eljárás kell, hogy megteremje a maga káros hatását, mert a méltatlanul megbántott műszaki tisztikar jobbjai vagy odább állanak, vagy pedig öntudatlanul is megszibbasztja tevékenységüket az üzem hátrányára a meg nem érdemelt büntetés. Tessék megkérdezni akármelyik magán szénbánya-vállalat vezérigazgatóját, hogy vajjon merné-e minden kompenzáció nélkül egyszerre általában elvonni az egész műszaki személyzettől a renumerációt?

Minden gazdasági katekizmusban benne van az a kipróbált gazdasági elv, hogy egy iparvállalatot az az alkalmazottak „izzasztása” mellett fentartani teljes

THEODOLITOK

nivellálók, felállító készülékek,
tájolók, mintaszerű, precíziós
kivitelben mint különlegesség
gyártása.

(923/41)

MAX HILDEBRAND

azelőtt August Lingke & Co.

FREIBERG, Sachsen 47

— Alapított 1791. —

Magyarországi képviselő

CONRAD ÉS TÁRSA Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 15. szám.

lehetetlenség. Egy elégedett alkalmazott munkáját három elégedetlen sem fogja elvégezni. Ezt mind meg kell fontolnia annak, ha akadna olyan, aki az állami szénbányászatot a tisztviselők jutalékával óhajtáná megmenteni.

Nekünk a leghatározottabb meggyőződésünk az, hogy ami baja az állami szénbányászatnak van, az nem műszaki tisztviselőktől ered általában. Sokkal eredendőbb hátrány az erre a nagy gazdasági akcióra, hogy az, aki megindította egyúttal nem is fejezhette be, vagy legalább nem lökhetette át a kezdet nehézségein, amelyen minden virágzó vállalatnak át kell esnie. Sokkal nagyobb hiba az, hogy az állami szénbányászatnál nem sokat változtatott az állam azon a rendszeren, amely a fémhányászatot sok érdek tisztviselő legjobb törekvése ellenére teljesen elüllesztette s hazug szociális jelszavak ürtügye alatt az államjövödelem állandó fogyasztójává tette.

Az állami szénbányászatot lehet és kell is jövedelmezővé tenni. Hogy mondja az angol: „*the right man on the right place*” és ezt kell megkeresni.

És bele kell fektetni abba a vállalkozásba mindenkinek, akinek csak köze van hozzá.

Hát minden állami vállalkozásra okvetlen átoknak kell szakadnia? Meg vannak az állami szénbányászat mielőbbi talpraállításának is a lehetőségei. De mi még mindig a Diogenes emberkereső szerepénél tartunk

Meg vannak a gazdaságossá váló tételnek is a maga helyes módjai, de a jutaléknevezés semmiképpen sem az. És mi ismételjük, nem hisszük, hogy valakinek csak eszébe is jutott volna ez a büntető, vagy mentő akció. Kivéve hacsak ezzel azt nem akarják elhitetni a közvéleménnyel, hogy minden eszköz kimerült, minden kötél elszakadt és nincsen egyéb hátra, minthogy becsukjuk a boltot

Medgyes elégedetlen.

Köztudomásu, hogy Medgyes városa a földgáz kihasználására szerződést kötött a kincstárral. A kihasználásra vonatkozó engedély a napokban érkezett le Medgyesre és amint segesvári tudósítónk jelenti, a kihasználás módjaira vonatkozó feltételek erősen foglalkoztatják a város közhangulatát. A várt örömmámor helyett általános elégedetlenség honol mindenfelé és már is bizonyosnak látszik az, hogy Medgyes városa csak lényeges változtatások után fogadja majd el a kincstár feltételeit.

A főbb okokat, amelyek ennek az elégedetlenségnek szülői, következőkben vizsgálja tudósítónk:

A szerződés a schemmeri földgázforrásból biztosít Medgyes városának napi 8000 köbméter földgázt, de semmi garanciát nem nyújt arra nézve, hogy ha a 22-es számú kut idővel felmondja a gázszolgáltatást: a földgázt más kútból fogja-e a kincstár pótolni. De eltekintve ettől az eshetőségtől, Medgyes város biztosítékot akar arra nézve is, hogy a várható ipari fellendülés esetére, de meg a város fejlődésével arányban később esetleg nagyobb mennyiségű földgázt is kapjon. Ezeket pedig csak az esetre remélheti, ha a 22-ik számú kut mellett levő másik gázkut is rendelkezésre áll.

A másik, nem kevésbé fontos körülmény az, hogy a kincstár csak az ipari célokra felhasználandó gáz köbméterét számítja 2 fillérrel, míg fűtés és világítás céljaira 30 fillért követel köbméterenkint. Ez az ár elfogadhatatlan és legkevésbé sem indokolt, mert a befektetés — bármely célra használtasék is fel a gáz — egyforma és mindenesetre külön-

nős, hogy a fűtő és világító közönséggel akarja a kincstár megfizettetni azt, amivel olcsóbban az iparos a földgázt kapja. Medgyes városa különben — mint halljuk — a leghatározottabban követelni fogja a 10 filléres egységárát a fűtési célokra felhasználandó gáz köbméterjéért, mert csak ennél az árnál lehet remélni azt, hogy az versenyképes marad a tüzelőfa árával szemben, mert mihelyt ez az ár magasabb lenne, úgy a közönség mindenesetre az olcsóbb fűtési anyagot, a fát részesíti előnyben. Városgazdasági szempontoknak is kell különben itt figyelembe jönniök, mert a városnak erdőségei vannak.

Ami a befektetések nagyságát illeti, a vezeték létesítése méterenkint 20 koronát, kilométerenkint tehát 20.000 koronát tenne ki. A befektetés azonban 25 év múlva teljesen a kincstár tulajdonába menne át s addig is 50 százalék nyereséyrészesedést köti ki magának a kincstár. A 25 év alatt tehát meg kell térülnie a befektetett összegnek, ami csak a gáz használati árának aránylagos felemelésével lehet. Ez pedig nagyon terhes feltétel, mert a rövid lejáratú idő a befektetések nagyságával nem áll arányban és egyike azoknak a feltételeknek, amikbe Medgyes városa alig fog belemehetni.

Mindezeknek megvitatására különben egy bizottság lett kiküldve, amely hivatva lesz reális számítások alapján valamiképpen egyezséget kötni a kincstárral, esetleg új feltételek mellett megkötni a szerződést.

Különben, mint hirlik, a szomszédos városok is a schemmeri forrásokból akarnak gázvilágítást és ez egyvel több ok arra, hogy a kötendő szerződések úgy a kincstár, mint az érdekelt városok kölcsönös megelégedése mellett jöjjenek létre.

Forgószerkezet a siklópályáknak a kötélből kikapcsolódott szállítókoszjai részére.

Németországban vették gyakorlatba ezt az újfajta forgószerkezetet, amely rendes üzemi mellett megengedi, hogy a szállítókoszok fölfelé és lefelé haladassanak. Ha azonban egy kocsis a kötélből kikapcsolódik és ennek következtében nagy sebességgel lefelé fut, akkor egy sullyal terhelt kétkarú ütközőemelyűnek ily módon létesített gyors forgatása által — mely emelyű összekötőrud által egy menesztőkarral van összekötve — a menesztőkar szintén gyorsan elforgatódik, miáltal egy, a menesztőkar tengelyén lazán forgathatóan ágyazott forgóemelyű a forgóhelyzetbe röppitődik, melyben a kocsis első tengelyét vagy egy más ütközőt megfog. Az egykarú fogóköröm, illetve forgóemelyű és az utóbbit az összekötőrud által működtető szögemelyű egymástól térbelileg totális szorinti távolságban lehet elrendezve, úgy hogy a kötélből kikapcsolódott szállítókosz megfogása minden siklópályahajlás mellett biztosítva van. Emellett az egész berendezés vágányfék gyanánt képezhető ki és hosszirányban eltolható lehet. Ezenkívül más alkalmasnak látszó fékezőeszközök is alkalmazhatók, hogy a kocsis ne hirtelen álljon meg.

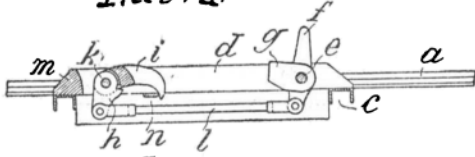
A kocsis első tengelyének megfogása által a kocsis átbillenhetik. Ezt a veszélyt azáltal kerüljük el, hogy a tetőn tartót rendezünk el, mely a kocsis billenését tökéletesen vagy lehetőleg megakadályozza.

A rajzon az

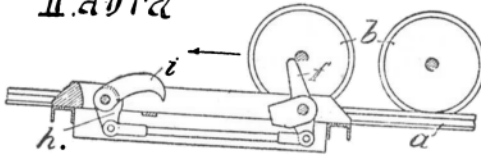
1. ábra a forgószerkezetet működésre kész állapotban mutatja, a
2. ábra a szögemelyű kilengését lefelé való haladásánál és a
3. ábra fölfelé való haladásnál tünteti föl, a
4. ábra egy kocsis megfogását és az
5. ábra a 4. ábra fölülnézetét mutatja.

A (b) futókerék (a) vágánsínei között a forgó-szerkezet a (c) talpgerendákon megerősített (d) szög-síneken van elhelyezve. Az (e) forgástengely körül az (f) szögemelő forgatható, mely egyszerű kétkarú emelőt képez. Az (f) emelő (g) ellensúlyal van ellátva. Az (i) fogóemelő a (k) tengely körül forgatható, melyen a (h) menesztőkar van elrendezve; az utóbbi toldattal van ellátva és ezzel az (i) fogóköröm alá fekszik. A (h) menesztőkar és a kétkarú (f) emelő az (l) rud által van összekötve. A két (d) szög-sín (m) harántdarabbal bir, melyen az (i) forgóköröm a fogóhelyzetben nyugalomba kerül (4. ábra). A rendes helyzetben az (i) fogóköröm az (n) sínre vagy más ütközőre fekszik.

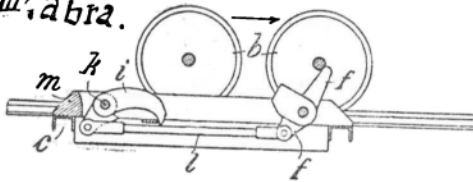
I. ábra

II. ábra

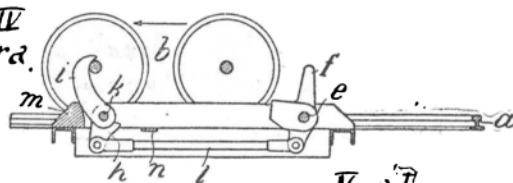

III. ábra.

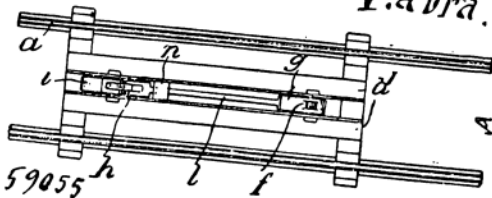

59055

IV. ábra.

V. ábra.

59055

Ha rendes üzem közben a szállítókoszik lefelé mozognak (2. ábra), akkor az (f) emelő egy tengely-áthaladásnál kilendíttetik. A nyugalmi helyzetbe való visszalengetés az ellensúly gyanánt szolgáló (i) fogóköröm behatása alatt önműködően történik. Ha a szállítókoszik rendes üzem közben felfelé haladnak (3. ábra), akkor egy tengelyáthaladásnál az (f) szög-

emelő a forgásap körül ismét kilendíttetik; a nyugalmi helyzetbe való visszalengetés most már a (g) ellensúly által történik. Ha azonban egy kocsi a kötéltől kikapcsolódik, akkor az (f) szögemelőnek a 2. ábra szerinti lengése nagy erővel történik, úgy hogy az (f) szögemelő gyors lengésénél a szögemelővel együtt szintén gyorsan elforgatott (h) menesztőkar az (i) fogóemelőt a 4. ábrán látható fogóhelyzetbe rúpti, mely helyzetben a fogóemelő az (m) harántdarabra fekszik, úgy hogy az (i) fogóemelő a kocsi első tengelyét megfogja. A jármű nemcsak tengelyénél fogva, hanem más, a járművön alkalmazott ütköző segítségével is megfogható.

HAZAI HIREK.

Az állami szénbányászat.

Valahányszor irtunk erről a kérdéstről, mindannyiszor az igazság hangján irtunk. Egyedül mi voltunk mindig azon az állásponton, hogy Wekerle bányászati akciója helyes volt és hogy az állami szénbányászat bekövetkezendő csődjének *csakis* a rossz gazdálkodás lesz az okozója. És hogy mennyire igaz volt ez a következetes álláspontunk, azt igazolja az a körülmény, hogy ma már egész más szemmel bírálják a szakkörök Wekerlenek szénbánya-politikáját. Jól esik ezt konstatálnunk nekünk, kiknek felfogását ma már igazolja a jelen és akiket még inkább igazolni fog a jövő. Egyébiránt csak azért irtuk le ezeket, hogy szóról-szóra visszaadjuk egy előkelő fővárosi sajtóorgánumnak következő sorait:

„A sokat ócsárolt koalíciós szénbánya-politika körül a felfogás és a nézet ma változást szenvedett. A kereskedelmi és gyári világban nincs senki, aki ne igazolná a Wekerle regim helyes bányászati akcióját. Mindamellett az állami szénbányászat ma nem jó üzlet és uton-utfélen leszőlják, ezzel kapcsolatosan a bányákról ezerféle kombinációkat suttognak. Pedig, hogy nem a szénbányászat elve szenvedett csődöt, hanem a Lukács-kormány gazdálkodási rendszere, mely a gyűlölet és rombolásra van alapítva — az bizonyos.“

Szolgálati jubileum. A zólyombrózi m. kir. vasgyár tisztikara a múlt héten ünnepelte *Marek* Károly felügyelő, a titkársági ügyosztály főnöke sikeres és tevékeny működésének harminc éves jubileumát, Marek Károly a vasgyári tisztikarnak általánosan becsült, érdemes tagja, mintaképe a kötelességtudó tisztviselőnek, aki minden föltűnést kerülve végzi munkáját s nemcsak a hivatali, de a közéletből is derékasan kivieszi részét. Harminc esztendő gazdag múltjával, sokoldalú tevékenységével méltán kiérdemelte azt a meleg rokonszenvet, amely jubileuma alkalmából úgy a vasgyár, mint a vármegye vezetőköréből részéről megnyilvánult.

Geológusok a vidéken. A földtani intézet több tisztviselője és munkatársa — mint értesülünk — a legközelebbi jövőben geológiai fölvételeket fog végezni a

BRUNNER I. L. ÉS TÁRSA

∴ ∴ gép, szerszám, műszaki és elektrotechnikai nagykereskedés ∴ ∴

Sürgőnycim:
BRUNNERIT,
BUDAPEST.

Egyike a legrégebb, legnagyobb és legpontosabb cégeknek. Évtizedek óta szállítója a kincstári bányáknak és vasműveknek, a cs. és kir. közös hadseregnek és haditengerészetnek, a m. kir. államvasutaknak, a m. kir. posta- és távírdának, valamint számos magánüzemnek. — 1913—14. évi nagy árjegyzékünket komoly vevőknek szívesen küldjük.

Sürgőnycim:
BRUNNERIT,
BUDAPEST.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRUT 19. SZÁM.

vidéken. A földmivvelésügyi miniszteriumból már rövidesen kikerülnek a kiküldési rendelvevények.

Egy bánya névünnepe. Régi szokás szerint ezidén is fényes ünnepség volt *Kereszthegyen* a bánya névünnepe. Mint nagybányai tudósítónk írja, a névünnepe előestéjén fényes kivilágítást rendeztek, következő napon pedig istentisztelet volt a kath. templomban, ahová zászló alatt vonult föl a bánya egész tisztikara és munkásnépe. Az istentiszteletet villáreggeli követte, amelyen *Bertalan* Miklós főmérnök látta vendégül a város előkelőségeit, kik melegen ünnepelték a közszeretetten álló bányafőnököt.

A műgyetem és Selmechánya. Szeretjük általában fölszinen tartani ezt a kérdést és örömmel látjuk, hogy általánosságban a mi álláspontunk van előtérben, akik első pillanattól fogva melléje szegődünk Selmechányához, mihielyt szó esett arról, hogy főiskolája műgyetemmé fejlesztessék és hogy ennek a műgyetemnek csak Selmechánya lehet a székhelye.

Annak idején leközlöttük egész terjedelmében Selmec- és Bélabánya városok törvényhatóságának memorandumát, amelyet a kormány tagjainak, az országgyűlés két házának, az összes törvényhatóságoknak és képviselőknek is megküldöttek.

Mint tudósítónk írja, Esztergom vármegye törvényhatósága legutóbb tartott közgyűlésén a következő határozatot hozta a memorandum ügyében

„Esztergom vármegye közönsége az átirathban foglaltakat magáévá téve, azzal a kérelemmel járul a m. kir. miniszterelnök, a m. kir. pénzügyi, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi és a m. kir. földmivvelésügyi miniszter urak elé, hogy a tervbevetett második műgyetem *Selmechányán* állíttassék föl, illetőleg az ottani bányászati és erdészeti főiskola műgyetemmé fejlesztessék ki“.

Batthyány Tivadar gróf, országgyűlési képviselő a város polgármesteréhez intézett levélben közli, hogy Selmechánya és a műgyetem érdekeit kész örömmel fogja támogatni. A levél egész terjedelmében a következő:

„Mélyen tisztelt Polgármester ur! Kézhez vettem 431. sz. alatti nb. körlevelét, melyben a többek közt engem is fel méltóztatik hívni arra, hogy támogassam Selmec- és Bélabánya abbéli kérelmét, hogy az ottani bányászati és erdészeti főiskolát véglegesen ott hagyják és hogy azt műgyetemi jellegre fejlesszék ki. Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy legbensőbb hitem és meggyőződéseim szerint a vidéki városokat, különösen pedig azokat, amelyek exponált nemzetiségi helyzetükben különösen kulturmisztiót teljesítenek, az államnak támogatnia kell. Az önök kívánsága, hogy a bányászati és erdészeti akadémia kérdése végre nyugvópontra jusson, teljesen méltányos. Kötelessége a kormánynak e tekintetben határozottan nyilatkozni.

Nem ismerem a magam részéről indokot, amely az akadémianak máshova való áthelyezését kívánatosnak tenné. Mindenesetre szükségesnek tartom azt is, hogy lehetőleg az akadémia műszaki téren kifejlesztessék. Ott, ahol és amikor lehet, ügyüket készséggel fogom támogatni, sajnos azonban a mai alkotmányellonos közállapotaink mellett, ezidőszerint alig lesz alkalmam, hogy Selmec- és Bélabánya érdekeiért magamat exponáljam. Ha majd fordul a kocka, ha ismét helyreáll hazánkban a normális alkotmányos viszony, akkor kész örömmel fogom ügyüket saját hatáskörömben, szerény tehetségemből támogatni.“

Óvári Ferenc veszprémi országgyűlési képviselő a memorandumra a következőket válaszolta:

„Igen tisztelt Polgármester ur! Selmec- és Bélabánya sz. kir. bányavárosok jogos kérelmét minden tekintetben indokoltnak találva, csekély erőmhöz és tehetségemhez képest a legnagyobb készséggel támogatom.“

Az országos magyar bányászati és kohászati egyesület budapesti osztálya május hó 20-án délután 4 órakor Cséti Róbert tagtársának meghívására folytán a Magyar Acélárugyár r.-t. gyártelepén (V Váci-ut 95. sz. a.) havi ülést tart.

Üzemfokozás a lámpási bányában. Pécsről írja tudósítónk: A város tulajdonát képező, bérbeadott lámpási szénbányában az elmúlt évben még csak 167.000 méter-mázsát tett a termelt szén. A folyó évben a bánya vezetősége teljes biztonssággal számít arra, hogy termelt szénmennyisége el fogja érni a 250.000 méter-mázsát, mely termelés már jórészt el is van helyezve. A termelés nagyobb mérvű fokozásának egyedüli akadály, hogy a munkásviszonyok a lehető legkedvezőtlenebbek, amennyiben különösen a Ruhr vidéki német bányák folyton csábítják a munkásokat és mostanában is 60 munkás ment el a lámpási bányákból a Ruhr vidékére, bár a kereseti viszonyok biztosítják a jó munkásoknak a tisztességes megélhetést. A munkáshiány érezhető az egész pécsi szénvidéken, mely akár több ezer munkással is többet foglalkoztathatna, oly nagy mérvben emelkedett a szénszükséglet és a kitűnő pécsi vidéki szén iránt való kereslet.

Pályázat. A nagyági m. kir. bányamű-igazgatóság Ferenc József altárho bányaosztályánál, Felsőcsertés állomással *bányavárosi* állásra pályázatot hirdet.

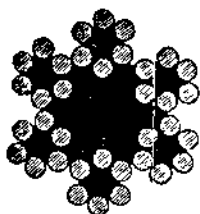
Üzemmegszüntetés a trieszti sóbányákban. Trieszti tudósítónktól vesszük a hírt, hogy a trieszti állami sóbányák üzemét a legközelebbi jövőben teljesen be fogják szüntetni. A megszüntetés oka állítólag az, hogy a sóbányák, melyek évszázadok óta vannak üzemben, ma már egyáltalában nem jövedelmeznek.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közgyűlése. Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság május hó 31-én délelőtt 10 órakor Bécsben, a bécsi kereskedők testületének nagytermében (IV Schwarzenbergplatz 16. szám alatt) fogja megtartani

FELTEN ÉS GUILLEAUME

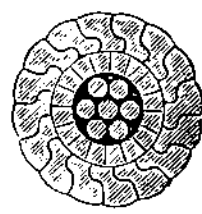
kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, V. kerület, Vizafogó 1460. szám.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösréz huzalok, okonitvezetékek, szerelvények stb. ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

(B) 2095, 869, 24.)

idei rendes közgyűlését. A szavazásra jogosult részvényesek belépőjegyüket május hó 23 ától fogva a társulat számfejtőségében Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 1. szám alatt vehetik át; ahol a fönntemlitett naptól fogva megtekinthető vagy átvehető a közgyűlés napirendje, a felügyelő-bizottság által felülvizsgált zárószámadás és az üzleti jelentés is. A részvényesek önálló indítványait a közgyűlés csak abban az esetben tárgyalhatja, ha azok legalább 14 nappal előbb a napirendre való kitűzése végett az igazgatótanácsal közöltettek. A meghatalmazáshoz szükséges űrlapokkal a társulat számfejtősége szolgál. A részvényesek szavazati jogát az alapszabályok 18. és 19. §-ai szabályozzák.

A kudsiri új vastelepek. A mult héten egyes fővárosi lapok hasábjain oly hírek jelentek meg, amelyek szerint Alsó-Fehérmegyében, Kudsir község határában, közvetlen a kinestár által lefoglalt vasterületek mögött, nagy vastelepeket találtak volna és mintegy tíz négyzetkilométer területet zártkutatmányilag le is fog altak s rövidesen megkezdének a föltáró munkálatokat, amelyekbe totemes befektetéseket is fognak eszközölni. Érdeklődtünk a hír valóságára iránt és illetékes helyről arról értesítünk most, hogy a hirből egy szó sem igaz. A hir a környékbelieket lepte meg legjobban, ilyen telepekről arrafelé senkinek nincs tudomása, amint hogy ilyenek ott nincsenek is.

Esztergom kőszénbánya szerződése. Miként tudósítunk jelenti, Esztergom szab. kir. város legutóbb bérbeadta az Esztergom—Szászvári kőszénbánya részvénytársaságnak kőszénkutatási jogait és az erre vonatkozó szerződés-tervezetet a város közgyűlésének be is mutatta, melyet az jóváhagyólag tudomásul is vett. Dr. Zwillinger Ferenc városi képviselő a közgyűlésnek ezt a határozatát meglebbezte, mert nem találja biztosítottnak a város érdekeit és felebbezésében nyomatékosan rámutat arra, hogy a szerződés egyáltalában nem alkalmas arra, hogy annak alapján a város a társaságot *tényleg* a bányamiüvelésre szoríthassa, mert ilyen kikötés a szerződésbe fölvéve nincsen, de nincsenek intézkedések a furásra nézve sem, pedig az egész terület értéke és jövője a helyesen lefolytatott kutatástól függ. A felebbezés különben a következő főbb pontozatoknak fölvetelét kívánja a szerződésbe:

1. A kutatás helyét, illetve helyeit a szab. kir. város és társaság közösen állapítják meg. Amennyiben erre nézve a felek között nézeteltérés lenne, az ezen szerződésben már

meghatározott módon alakítandó szakértői tanács állapítja meg a furás helyeit.

2. A furás az Adria tenger színétől számított 200 méter mélységig terjedjen; joga legyen azonban a városnak arra, hogy az öt lyuk közül háromnak mélységét akkép határozza meg, hogy a furás a fenti mélységen alul is egész a mérszéreteggig terjedjen.

3. A bányászat megkezdendő mihelyt a bányászatra alkalmas szénterületet talál a társaság. Azt, hogy a talált terület a bányászatra alkalmas-e, azt a város és a társaság közösen állapítják meg. Amennyiben a felek között nézeteltérés merül föl, a fönti első pontban leírt szakértői tanács alkalmazandó; jogában áll ehelyett a városnak a bányakapitányság szakértőjét is alkalmazni és annak véleményét fogadni el. Amennyiben ekkép a szénterület bányászatra alkalmasnak jelentetnek ki, úgy köteles a társaság a bányatörvényben előírt bányanyitáshoz szükséges kérvényt hálaladéktalanul, de legkésőbb 30 nap alatt a bányakapitánysághoz benyújtani.

4. A társaság magára vállalja az ezen szerződésből kifolyólag a városra kivetendő mindennemű adót, pótdót, illetéket és díjat. Így tehát a kereseti adót és járulékait is. A városra kivetendő jövedelmi adót azonban a város fogja viselni.

Mindezen pontok a szerződésnek oly szükséges, sőt lényeges részei, hogy ezek nélkül a szerződés a városra nézve nem jár azzal az előnyvel, amely esetleg más társaságok által föltétlenül elérhető volna. Különösen az első három pont bevétele föltétlenül szükséges, mert ezek nélkül a kutatás és bányanyitás teljesen ki volna szolgáltatva a társaságnak s a város nem nyerne mást, mint a csekély három évi kutatási díjat. Ugyanis a társaság teljesen önkényesen járhat a el, mert ott furra, ahol akarna, esetleg ahol már előre tudja, hogy 20—25 méternyi mélységben mérszéretegre talál. A kutatás helyének megállapításába tehát a városnak föltétlenül be kell folynia, mert ezen alapszik az egész szerződés komolysága. Ha ez be nem kerül a szerződésbe, úgy a társaság bármikor diszkreditálhatja a területet, amely esetben a város előnyös szerződést soha többé nem köthet.

Ugyanez áll a furás mélységére nézve is.

Épp ily fontos az is, hogy a város befolyjon annak megállapításába, hogy a talált szénterület a bányászatra alkalmas-e, mert ezen kérdés a bányatörvény szerint csak akkor kerül a bányakapitányság elé, ha a társulat a bányanyitási kérvényt benyújtja. Már pedig arra igenis kell a város kezében valamely fegyvernek lenni, hogy ezen kérvény benyújtására a társaságot rászorítani lehessen.

Az adók áthárítására minden modern szerződésben bennfoglalattik és a városnak évi 3000—10000 korona jövedelmet jelent.

Ezek mellett kívánatos volna a következő pont fölvetele is.

5. A társaság köteles a város ellenőrzési díjának megtérítésképpen minden év május elsején 1000 korona, azaz egyezer koronát a város pénztárába befizetni.

Erre azért volna szükség, mert a városnak szakértőket is kell alkalmaznia a társaság üzemének és a könyveinek megvizsgálására. Már pedig méltányos dolog, hogy ezek fizetése és díjazása a város által ugyan, de a társaság hozzájárulásával történjék.

Bányatá gyűlések. Az abrudbányai bányabiztosság a hunyadmegyei Boicza községben bányászkodó „Szfregyel Szent András“ cégü bányatársulat eddigi igazgatójának, Láng János boiczai lakosnak ismeretlen helyre való távozása folytán igazgatóválasztás céljából folyó évi június hó 9. napjának d. e. 10 órájára a bányabiztosság hivatalos helyiségébe rendkívüli társgyűlést rendel. — Ugyancsak társgyűlést hirdet a Felsőlunkoj községben bányászkodó „Felső Lunkoji Szent Háromság“ cégü bányatársulat igaz-

Schulz A.
OKL. MÉRNÖK
GYÁRKÉMÉNYEK-KAZÁNBEFALAZÁSOK
BUDAPEST, VII. ARÉNA ÚT. 80. SZÁM. TELEFON 23-11. 1134.
SCHULZ
GÖZTÉGLAGYARAK R.T.

gatójának kérelmére június hó 10-ára. Ezen árszgyűlésen az igazgatóválasztás, a bányai üzemének megállapítása, társulatot terhelő adósság mikénti fizető indítvány szerepelnek a tárgysorozaton.

Hasonló tárgysorozattal ugyancsak június 10-ó délutánján lesz társzgyűlés a Verespatak községben Csetátye hegyben bányászó „Szent József Zelia” bányatársulatnak.

A muraközi petroleum. Lapunk múlt számában megemlékeztünk azokról a differenciákról, amelyek Singer Vilmos és az angol Oil szindikátus között a muraközi zártkutatómányok optiója tekintetében támadtak és hiteles értesüléseink alapján megirtuk azt is, hogy ez az optió aligha lesz a jövőben meghosszabbítva. Egyes lapok most arról adnak hírt, hogy ugyanez a tröszt most Muraszterdahely környékén területeket szerzett, ahol több szerencsével dolgozik, mint Szacsalon, ahol tudvalevőleg nem nagyon ömlik a petroleum és hogy szakkörökben elterjedt hírek szerint a kutatások itt sikerrel kecsegtetnek, sőt állítólag már sikerült is az angoloknak nagyobb mennyiségű olajat fölhozni az új tárnákból. Érdeklődtünk a dolog iránt, de azok a bizonyos szakkörök semmit sem tudnak a dologról, legkevésbé arról, hogy a petroleum már meg is van. Az igaz, hogy a Singertől optióba birt területeken egyidőben már elég számbavehető mennyiségben találtak kőolajat az angolok, de ez nem volt annyi, amennyit reméltek. A London-Oil szindikátusnak mindenesetre érdeke volt megszerezni azokat a területeket, amelyek szomszédságában vannak Singer Vilmos zártkutatómányainak, amikor a Singertől birt optióra tovább nem számíthat. De hogy már talált is volna azokon petroleumot — arról egyelőre nem tud senki.

A közzézállítások panamistái. Igen sokszor előfordult, hogy egyes műszaki kereskedők a hatóságok és kincstári intézetek számára történt szállításoknál a számlákra olyan iparosok nevét írják, akiknek semmi közük a szállított cikkekhez. Ennek folyamánya azután az, hogy sok külföldi eredetű árut csempésznek be a közzézállításokba, de emellett a rosszhiszeműen megnevezett iparost meggyanúsításnak is kiteszik az ellenőrző hatóságok előtt. Erre való tekintettel a magyar Vas- és Fémiparosok Országos Szövetsége legutóbb megtartott ülésén elhatározta, hogy ezeket a visszaéléseket a kereskedelemügyi minisztérium tudomására hozza és felkéri a Kereskedelmi Muzenmot, hogy a közzézállítások ellenőrzése alkalmával minden megnevezett iparoshoz intézzen kérdést arra nézve, hogy a nevével megjelölt árucikk tőle származik-e.

Kutatás a beremendi cseppkőbarlangban. A Mecsek Egyesület barlangkutató osztálya a múlt héten tartott kutatást Beremenden, a Tauszig féle kőbányában felfedezett cseppkőbarlangban. Az egyesület részéről

Mattyassowszky Jakab geológus, *Motieska* József gépészmérnök, *Myskowszky* Emil bányafelügyelő, *Kiss* József, a M. E. titkára jelentek meg, akiket *Róna* Jenő, a pécsi múzeum őre kalauzolt. A kutatók megállapították, hogy a barlang 30—32 méter mély és a fenekén egy 9 méter hosszú és 8 méter széles tó van, melynek partján szebbnél-szebb cseppkövek láthatók. Körülbelül 20 méter mélységben egy 6 méter hosszú és másfél méter széles óriási nagy-águ cseppkővet találtak. A megjelent bizottságot mindenképpen kielégítette a geológiai kirándulás eredménye.

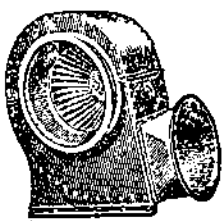
Az Ipari szabadalmakat terjesztő és értékesítő részvénytársaság igazgatósága felhívja részvényesait, hogy a jegyzett részvények névértékének hátralékos 70% át az alapszabályok 3. §-a értelmében 30 napon belül a társaság pénztáránál (V kerület, Klotild-utca 22. sz.) fizossék be.

Szállítók. A győr—sopron—obenfurti vasut az 1914. évi január hó 1-étől számított 3 év alatt, tehát 1916. év végéig évenként körülbelül 15.000 tonna, összesen körülbelül 45.000, azaz negyvenötezer tonna mozdonytüzéls-re alkalmas kőszén, vagy évente körülbelül 5.000 tonna kőszén és 15.000 tonna barnaszén, összesen 15.000 tonna kőszén és 45.000 tonna barnaszén szállítására pályázatot hirdet. A pályázatok május 22-ig nyújthatók be a soproni üzletigazgatóságához.

Szén és pirszén szállítására hirdet pályázatot a belgrádi szerb királyi államvasutak gazdasági osztálya. A szükséglet 3.500 métermázsa kovács-szén, 1.450 métermázsa darabos pirszén és 1.100 métermázsa apró pirszén. Pályázati határidő május 21, a szerb királyi államvasutak igazgatóságához.

Porosz szén szén szállítására a budapesti posta- és ávirdaigazgatóság pályázatot hirdet. Pályázati határidő 1913 június 7 d. e. 10 órája.

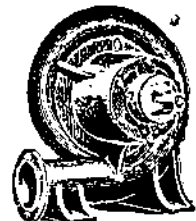
Közgyűlések. A Magyar acélárnyagár részvénytársaság május hó 28-án délután tartja meg Budapesten tizenhetedik rendes közgyűlését. *Méretegszámolója.* Vagyon: Ingatlanok és felszerelések 1.833.497 K 30 f., nyersanyagok és gyártmányok 324.044 K 49 f., pénzkészlet 6.396 K 22 f., értékpapírok és óvadékok 9.539 K 50 f., eselekvő váltók 23.225 K 32 f., adások 654.458 K 49 f., összesen 2.852.061 K 32 f. *Teljesítés:* Részvénytőke 1.000.000 K, értékesítéskor tartó tartalékalap: áthozat 1911 december 31-ről 1.197.411 K 69 f., loirások 1912 december 31-én 49.297 K 25 f., tartalékalap 65.000 K, kifizetetlen osztalékok 1.200 K, hitelezők 378.770 K 68 f., tiszta nyereség a folyó évben 157.910 K 68 f., nyereségáthozat az előző évről 2.471 K 02 f., összesen 2.852.061 K 32 f. *Eredményszámoló.* Tartozik Kozelési költségek 161.506 K 57 f., igazgatósági jutalék az 1912. évről 17.545 K 63 f., felügyelő-bizottság tiszteletdíja az 1911. évről 2000 K, nyugdíj-járulékok 6565 K 90 f., adók és illetékek 35.607 K 13 f., kamatok 6762 K 44 f., loirások ingatlanok és felszerelések értékéből 49.297 K 25 f., tiszta nyereség: nyereség a folyó évben 157.910 K 68 f., nyereségáthozat az előző évről 2.471 K 02 f., összesen 439.666 K 62 f. *Követel*

Blackman Szellőző

ventilátorok,
exhaustorok,
fúvók minden célra

szárító, szívó
berendezések

Magyar Szellőző Művek

Budapest, VII., Aréna-ut 80.

(3793) a 863(24)

Telefon: József 26—56.

Nyereségáthozat az előző évről 2471 K 02 f., bruttó nyereség 437.195 K 60 f., összesen 439.665 K 62 f.

A „*Hazai automobil részvénytársaság*“ május hó 24-ik napján délután 4 óraker Budapest, a társaság helyiségében tartja rendes közgyűlését. Mérlegszámla. Vagyon: Pénztár 26.525 K 70 f., automobil 159.915 K, áru 24.247 K 88 f., értékpapír 207.474 K, adósok 775.973 K 08 f., váltótárca 9200 K, óvadék 6510, garage építkezés és beruházás 26.250 K, garage megváltás 46.840 K, berendezés 41.837 K 01 f., részesedés érdekeltséginknél 66.180 K, kétes követelések 5726 K 71 f., veszteség 186.711 K 07 f., összesen 1.583.390 K 45 f. Teher: Részvénytőke 1.000.000 K, hitelezők 466.290 K 48 f., Nyugdíjalap 5475 K 98 f., elfogadvány 28.150 K, részvénykibocsátási illeték 4500 K, értékesítéskénti tartalékalap 21.500 K, kocsii leírasi tartalék 6900 K 79 f., átmeneti tételek 50.573 K 20 f., összesen 1.583.390 K 45 f. Veszteség- és nyereségszámla. Veszteség: Házbér 14.174 K 99 f., tisztu fizetés és lakbér 59.547 K 04 f., biztosítás 2624 K 44 f., költség. adó, illeték 105.041 K 76 f., tiszteletdíjak, tantiemek 25.972 K 86 f., gummijavítás 2178 K 33 f., értékpapír árfolyamesökkenés 10.148 K 61 f., veszteség áthozat mult évről 4694 K 97 f., teher autofuvarozás 6747 K 79 f., beruházás és berendezés leírása 25.869 K 43 f., kétes követelésekéből leírás 5726 K 71 f., összesen 262.726 K 93 f. Nyereség: Automobil 16.485 K 30 f., áru 37.147 K 09 f., kölesönkocsi 11.459 K 32 f., garage 4208 K 58 f., műhely 2009 K 28 f., nyereségrészesedés érdekeltségeinek alapján 4676 K 29 f., veszteség 186.711 K 07 f., összesen 262.726 K 93 f.

Üdős rendelkezés. Régi bajt van hivatva orvosolni a pénzügyminiszteriumnak egy legutóbb kiadott rendelete. Egyes bányatársaságok, sőt — valljuk be — azoknak nagy része alapszabályaiban a venerikus betegek segélyezésére vonatkozólag kivételes intézkedéseket tartalmaznak, amelyek közül különös figyelmet érdemel az az intézkedés, mely szerint az ilyen betegek *táppénzben nem részesülhetnek.* Ezek az intézkedések egyenesen fittyet hánynak a humanizmusnak és emellett megvan az a hátrányuk, hogy éppen nem szolgálják azt a célt, amit tulajdonképpen elérni akarnának, mert a betegsegély megvonása rendszerint a betegségek elfajlását és ezzel annak elterjedését eredményezi. A pénzügyminiszterium ezekre hivatkozva, most rendeletben intézkedett arról, hogy a bányakapitányságok a kerületükbe eső társaságok alapszabályait vizsgálat alá vegyék és hassanak oda, hogy a venerikus betegek segélyezésére vonatkozó ilyen kivételes intézkedések az egyes társasági alapszabályokból teljesen kiküszöböltesse.

Elvonási határozat. A zalaíri bányakapitányság közhírré teszi, hogy miután a Hunyad megye algyógyi járás Tekerő községben a Fericsel hegyben bányászatra alakult Zapodie cégü bányatársaságnak Zapodie védnéven arany-ozüstre adományozott, kishatárnak üzeme hivatalos adatok szerint bányahatósági engedély nélkül már hosszabb ideje szünetel és mivel sem az üzem megindítására vonatkozó első és másodfoku büntetés nem járt eredménnyel, a kir. bányakapitányság az általános bányatörvény 243. §-a alapján *következtes üzemi hanyagolásért* a fentnevezott bányatársaság kishányahatárának elvonását kimondja. Amiről a bányatársaság részbirtokosait értesíti és fölhívja, hogy a 120 korona bírságot végrehajtás terhe alatt fizesse be.

Szakiskolát végzett, nagy gyakorlattal bíró egyén akár külszíni, akár mély művelésnél

BÁNYAVEZETŐI

állást keres. „Törekvő“ jeligés leveleket kiadóba kér.

KÜLFÖLDI HIREK.

A sziléziai szénpiac. A breslauer konzulátus jelentése szerint az üzletmenet március havában rendkívül kedvező volt. A szükséglet nem csökkent s így a kereslet sem hanyatlott, mint a megelőző években a

tavas kezdetén. A megrendelések különösen az ünnepek előtt igen nagyok voltak, aminek magyarázata abban rejlik, hogy Felsősziléziában sztrájk készült. (Ez a sztrájk ki is tört és lapunk zártáig még mindig tart. — Szerk.) A fogyasztók anélkül is élénken érdeklődtek áru iránt, ez az érdeklődés azonban a sztrájkbizottságoknak március havi ülésezései következtében még fokozódott is, úgy hogy sokkal nagyobb megrendeléseket adtak fel, mint rendszeren. A bányák igyekeztek termelésüket fokozni, hogy az emelkedő szükségletet valahogy kielégíthessék, még pedig annyival is inkább, mert még a fennálló kötelezettségeknek sem tudtak teljesen megfelelni s több szállítmánnyal maradtak hátralékban. A külföld is nagyobb igényekkel lépett fel. Magyarország és Ausztria szintén többet vásárolt és szállított el, miután az áru-terelés az oderbergi állomáson megszűnt.

Az angol szén értékelkedése. Hiteles adatok szerint az Angolországból exportált szénnek, koksznak és brikettnek tonnánkénti átlagos értéke 1913. év márciusában 13 schilling 98 d. volt. Az 1912. év ugyanazon havában 13 Sch 82 d; míg az 1911. év március havában csak 11 Sch. 49 d. Ez év áprilisában az exportált szén, koks és brikett 6,605.217 tonna volt 4,670.153 angol font értékben.

Julius Pintsch, berlini cég 34755. számú

„Kábelkapcsolás vasuti vonatok elektromos vezetőkeihez“

címü magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összekötötést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyeket ad. — Hövöbbs fölvilágosítással szolgál:

Kalmár J., szabadalmi ügyvivőiroda

Budapest, VII. Rákóczi-ut 44. sz.

✂ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ✂

X. Y. Z. Névtelen levelekre nem válaszolunk. Tessék a kérdést jeligére vagy szám alatt feltenni s ha látni fogjuk, hogy Ön akár mint előfizetőnk, akár másképp nexusban áll lapunkkal, a legnagyobb készséggel teszünk eleget óhajának.

✂ DEUTSCHER BERICHT. ✂ INDUSTRIE UND VOLKWIRTSCHAFT.

Staatliche Arbeiten. Aus Pécs wird uns geschrieben: Zwecks weiterer Erschliessung der Kohlenlager in den staatlichen Kohlengruben von Komló wird die Abteulung mehrerer Schächte erforderlich. Obzwar für diese Schachtbauten im Détail ausgeführte Projekte von ersten Fachleuten, die dafür viel Geld, Mühe und Zeit geopfert haben, vorlagen, nimmt der Staat das Risiko auf sich und lässt diese Arbeiten von seinen Nichtfachleuten *in eigener Regie* ausführen. Die Folge davon ist, dass die Arbeiten nur schwer und langsam vorwärts schreiten und ein grosser Teil des Geldes für unnütze Versuche ausgegeben werden muss. Zum Schlusse wird sich der Staat doch genötigt sehen, einen Fachman herbeizurufen, der die Schäden repariert und die Arbeiten zu Ende führt. (Wier bemerken dazu, dass hier die Verhältnisse bei einem Flöze von 12 m Mächtigkeit und einem Einfallwinkel von 35° sehr günstig liegen. D. Red.) Hier zeigt es sich wieder einmal, dass unter dem Regime Wekerle doch praktischer und zielbewusster gearbeitet wurde. Es wäre zu wünschen, dass die Arbeiten rasch und fachgemäss vollendet würden, damit die Kohlenförderung je eher vonstatten gehen kann.